

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΘΕΜΑ Α

A1	γ	
A2	β	
A3	γ	
A4	β	
A5	α	Σ
	β	Σ
	γ	Λ
	δ	Λ
	ε	Σ

ΘΕΜΑ Β

B1. α. iii)

β. Το πρώτο σώμα εκτελεί τμήμα ταλάντωσης με πλάτος A_1 . Τη στιγμή της κρούσης το Σ_1 βρίσκεται στη ΘΙ, άρα έχει $v_{\max_1}$. Από ΑΔΕ_{ταλ}: $\frac{1}{2}kA_1^2 = \frac{1}{2}mv_{\max_1}^2 \Rightarrow v_{\max_1} = A_1\sqrt{\frac{k}{m}}$ (1). Από ΑΔΟ στην κρούση: $mv_{\max_1} = 2mv \Rightarrow v = \frac{v_{\max_1}}{2}$ (2). Η ταχύτητα αυτή είναι μέγιστη για την ταλάντωση του συσσωματώματος, συνεπώς από

$$\text{ΑΔΕ}_{\text{ταλ}}: \frac{1}{2} \cdot 2mv^2 = \frac{1}{2} \cdot 2kA_2^2 \Rightarrow m \cdot \frac{v_{\max_1}^2}{4} = kA_2^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow m \cdot \frac{A_1^2 \cdot \frac{k}{m}}{4} = kA_2^2 \Rightarrow A_2^2 = \frac{A_1^2}{4} \Rightarrow A_2 = \frac{A_1}{2} \Rightarrow \frac{A_1}{A_2} = 2$$

B2. α. ii)

β. Στο διακρότημα το σώμα εκτελεί ταλάντωση μεταβλητού πλάτους. Η κυκλική συχνότητα της ταλάντωσης αυτής είναι:

$$\bar{\omega} = \frac{\omega_1 + \omega_2}{2} \Rightarrow f = \frac{f_1 + f_2}{2} \quad (1)$$

$$\text{Εξ ορισμού: } f = \frac{N}{\Delta t} = \frac{200}{2} \text{ Hz} \Rightarrow f = 100 \text{ Hz} \quad (2)$$

Η συχνότητα του διακροτήματος είναι: $f_1 = |f_1 - f_2|$

$$\Rightarrow \frac{f_1 > f_2}{T_\Delta} = f_1 - f_2 \Rightarrow f_1 - f_2 = \frac{1}{2} \text{ Hz} \quad (3)$$

$$(1) \Rightarrow f_1 + f_2 = 200 \text{ Hz} \quad (4)$$

Από τις (3) και (4) προκύπτει: $f_1 = 100,25 \text{ Hz}$ και $f_2 = 99,75 \text{ Hz}$

B3. α. iii)

β. Μετά την 1^η κρούση οι ταχύτητες των σωμάτων είναι: $v_1' = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} v_1$ (1) και

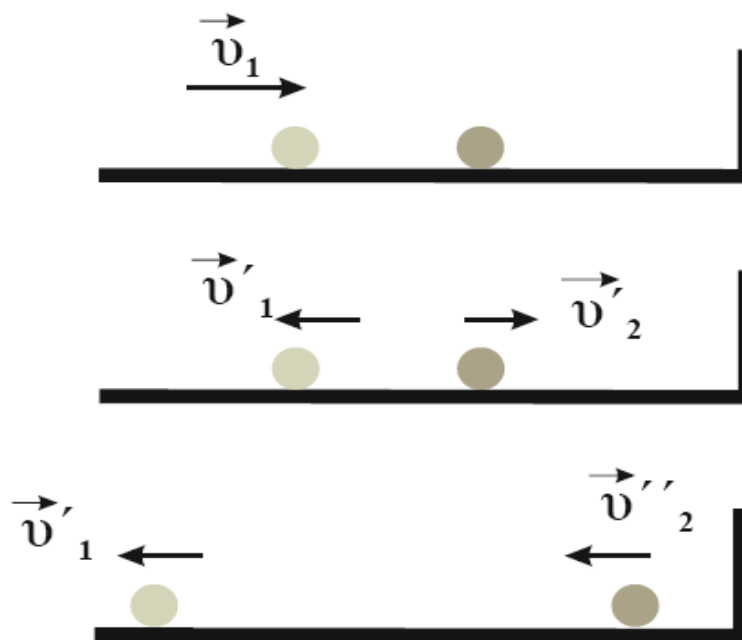
$$v_2' = \frac{2m_1}{m_1 + m_2} v_1 \quad (2)$$

Επειδή $m_1 < m_2$ $\Rightarrow v_1' < 0$, δηλαδή το m_1 απομακρύνεται από τον τοίχο.

Η σφαίρα m_2 συγκρούμενη ελαστικά με τον τοίχο αποκτά $\vec{v}_2'' = -\vec{v}_2'$ (3) και επειδή η απόσταση των 2 σφαιρών μετά τη 2^η κρούση διατηρείται, προκύπτει ότι $\vec{v}_2'' = \vec{v}_1'$

$$(i) \stackrel{(2)}{\Rightarrow} -\frac{2m_1}{m_1 + m_2} v_1 = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} v_1 \Rightarrow -2m_1 = m_1 - m_2 \Rightarrow m_2 = 3m_1$$

$$\Rightarrow \frac{m_1}{m_2} = \frac{1}{3}$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Από το διάγραμμα προκύπτει ότι το 1^ο κύμα φτάνει την $t_1 = 0,2s$ και το 2^ο την $t_2 = 1,4s$.

$$\text{Συνεπώς } r_2 = v \cdot t_1 \Rightarrow r_2 = 1m \text{ και } r_1 = v \cdot t_2 \Rightarrow r_1 = 7m$$

Γ2. Από το διάγραμμα προκύπτει επίσης ότι το πλάτος του κάθε κύματος είναι $A = 5 \cdot 10^{-3} m$ και η περίοδος

$$T = 0,4s. \quad f = \frac{1}{T} \Rightarrow f = 2,5Hz$$

$$v = \lambda \cdot f \Rightarrow \lambda = \frac{v}{f} \Rightarrow \lambda = 2m$$

Οι εξισώσεις των παραγομένων κυμάτων δίνονται από τις σχέσεις:

$$y_1 = 5 \cdot 10^{-3} \eta\mu(5\pi t - \pi r_1) \quad (SI)$$

$$y_2 = 5 \cdot 10^{-3} \eta\mu(5\pi t - \pi r_2) \quad (SI)$$

Για το Σ:

$$0 \leq t < 0,2s$$

Το Σ είναι ακίνητο, διότι δεν έχει φτάσει κανένα κύμα.

$$0,2s \leq t < 1,4s$$

Το Σ εκτελεί γαρ εξαιτίας του κύματος από την Π_2 , συνεπώς

$$y_\Sigma = 5 \cdot 10^{-3} \eta\mu(5\pi t - \pi) \quad (SI)$$

$$1,4s \leq t$$

Στο Σ συμβάλλουν τα 2 κύματα οπότε $y_\Sigma = 2A \sigma\upsilon\nu\left(\pi \frac{r_1 - r_2}{\lambda}\right) \eta\mu\left(\omega t - \pi \frac{r_1 + r_2}{\lambda}\right)$

$$\text{Άρα } y_\Sigma = 10 \cdot 10^{-3} \cdot \sigma\upsilon\nu(3\pi) \eta\mu(5\pi t - 4\pi) \Rightarrow y_\Sigma = 10^{-2} \eta\mu(5\pi t - 3\pi) \quad (SI)$$

Γ3. Επειδή $y_1 > 5 \cdot 10^{-3} m$ η ζητούμενη στιγμή είναι μετά το 1,4s άρα το πλάτος ταλάντωσης του Σ είναι $A' = 10 \cdot 10^{-3} m$.

Από

$$\Delta E_{\text{ταλ}} : E_{\text{ολ}} = U_{\text{ταλ}} + K \Rightarrow \frac{1}{2} m \omega^2 (A')^2 = \frac{1}{2} m \omega^2 y_1^2 + \frac{1}{2} m v_1^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow v_1^2 = \omega^2 \left[(A')^2 - y_1^2 \right] \Rightarrow |v_1| = \omega \sqrt{(A')^2 - y_1^2} \Rightarrow |v_1| = 25\pi \cdot 10^{-3} m/s$$

Γ4. Επειδή η ταχύτητα διάδοσης ενός κύματος εξαρτάται από το μέσο διάδοσης

$$v = \lambda_2 \cdot f_2 \Rightarrow v = \lambda_2 \cdot \frac{10}{9} f_1 \Rightarrow \lambda_2 = \frac{9}{10} \cdot \frac{v}{f_1} \Rightarrow \lambda_2 = \frac{9}{10} \cdot \lambda_1. \text{ Το καινούριο πλάτος ταλάντωσης μετά τη συμβολή}$$

είναι

$$A'' = \left| 2A \sigma\upsilon\nu\left(\pi \frac{r_2 - r_1}{\lambda_2}\right) \right| = \left| 2A \sigma\upsilon\nu\left(\pi \frac{r_2 - r_1}{\frac{9}{10} \cdot \lambda_1}\right) \right| =$$

$$= \left| 2A \sigma\upsilon\nu\left(\pi \frac{60}{9 \cdot 2}\right) \right| = \left| 2A \sigma\upsilon\nu\left(\frac{10\pi}{3}\right) \right| A$$

$$\frac{K_1}{K_2} = \frac{E_{\text{ολ1}}}{E_{\text{ολ2}}} = \frac{\frac{1}{2} m \omega_1^2 \cdot (A')^2}{\frac{1}{2} m \omega_2^2 \cdot (A'')^2} = \frac{\omega_1^2 \cdot (2A)^2}{\omega_2^2 \cdot (A)^2} = \frac{4 \cdot 4\pi^2 f_1^2}{4\pi^2 f_2^2} =$$

$$= \frac{4f_1^2}{f_2^2} \Rightarrow \frac{K_1}{K_2} = \frac{4 \cdot f_1^2}{\frac{100}{81} f_1^2} \Rightarrow \frac{K_1}{K_2} = \frac{81}{25}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

$$\Sigma F_x = 0 \Rightarrow A_x = T \quad (1)$$

$$\Sigma F_y = 0 \Rightarrow A_y = w \Rightarrow A_y = Mg \quad (2)$$

$$\Sigma \tau_{(A)} = 0 \Rightarrow \cancel{\tau_{Ax}}^0 + \cancel{\tau_{Ay}}^0 + \tau_T + \tau_w = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \tau_T + \tau_w = 0 \Rightarrow -T \cdot \frac{\ell}{2} \sigma \nu \nu \varphi + Mg \frac{\ell}{2} \eta \mu \varphi = 0 \Rightarrow$$

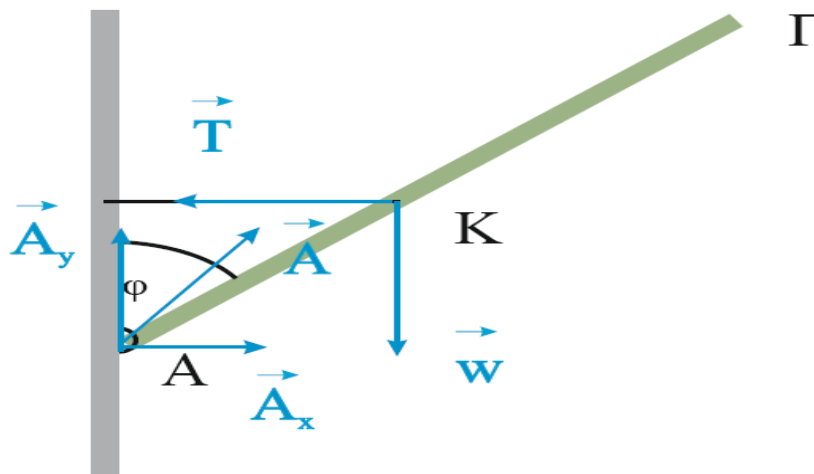
$$\Rightarrow T \sigma \nu \nu \varphi = Mg \eta \mu \varphi \Rightarrow T = Mg \varepsilon \varphi \varphi \Rightarrow T = 56 \cdot \frac{0,6}{0,8} \text{ N} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow T = 42 \text{ N}$$

$$A = \sqrt{A_x^2 + A_y^2} \stackrel{(1)}{\Rightarrow} A = 70 \text{ N}$$

$$\varepsilon \varphi \theta = \frac{A_y}{A_x} = \frac{4}{3}$$

Παρατήρηση: Η $\vec{A}$ έχει φορά τη ράβδο ΑΓ.

Δ2.

$$\Sigma F_x = m \alpha_{cm} \Rightarrow -mg \sigma \nu \nu \varphi + T_s =$$

$$m \alpha_{cm} \stackrel{\text{κ.χ.ολ}}{\Rightarrow} -mg \sigma \nu \nu \varphi + T_s = mr \cdot \alpha_{\gamma \omega \nu} \quad (1)$$

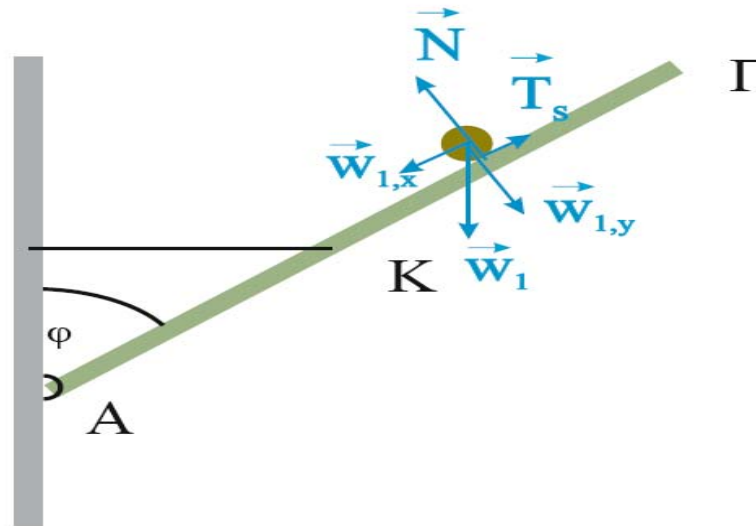
$$\Sigma F_y = 0 \Rightarrow N = mg \eta \mu \varphi$$

$$\Sigma \tau = I \alpha_{\gamma \omega \nu} \Rightarrow -T_s \cdot r = \frac{2}{5} mr^2 \alpha_{\gamma \omega \nu} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -T_s = \frac{2}{5} mr \alpha_{\gamma \omega \nu} \quad (2)$$

$$(1) + (2) \Rightarrow -mg \sigma \nu \nu \varphi = \frac{7}{5} mr \alpha_{\gamma \omega \nu} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \alpha_{\gamma \omega \nu} = \frac{-5g \sigma \nu \nu \varphi}{7r} \Rightarrow \alpha_{\gamma \omega \nu} = -400 \text{ rad} / \text{s}^2$$

Δ3.
 Για τυχαία θέση όπου η σφαίρα έχει μετατοπιστεί κατά x από το K με $0 \leq x \leq 1\text{m}$. Η ράβδος δέχεται τις δυνάμεις που φαίνονται στο σχήμα.

Οι $\vec{N}'$ και $\vec{T}'_s$ είναι οι αντιδράσεις των $\vec{T}_s$ και $\vec{N}$ που δέχεται η σφαίρα.

$$(2) \Rightarrow T_s = \frac{32}{35}N \Rightarrow T'_s = \frac{32}{35}N$$

$$N = mg\eta\mu\phi \Rightarrow N' = mg\eta\mu\phi \Rightarrow N' = \frac{12}{5}N$$

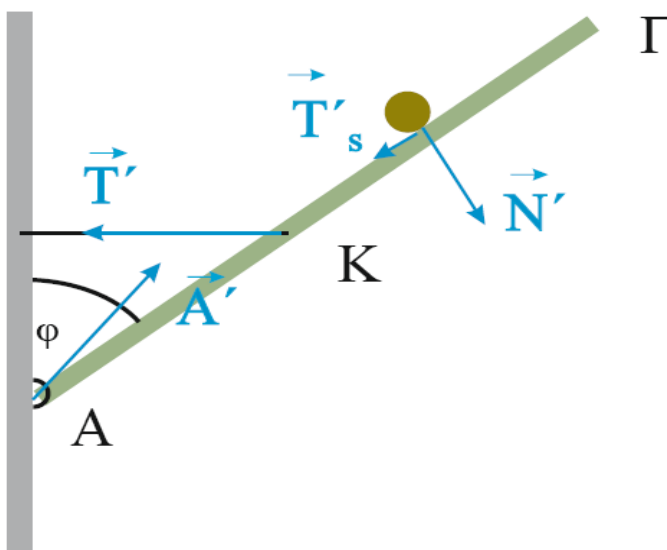
Για την ισορροπία της ράβδου ισχύει:

$$\Sigma \tau_{(A)} = 0 \Rightarrow \cancel{\tau_A^0} + \tau'_t + \tau_w + \cancel{\tau'_{t's}} + \tau_{N'} = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -T'_s \sigma \nu \nu \phi \frac{\ell}{2} + Mg \frac{\ell}{2} \eta \mu \phi + N' \cdot \left(\frac{\ell}{2} + x \right) = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow T'_s \sigma \nu \nu \phi \frac{\ell}{2} = Mg \frac{\ell}{2} \eta \mu \phi + N' \frac{\ell}{2} + N' x \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 0,8T' = 56 \cdot 0,6 + 2,4 + 2,4x \Rightarrow T' = 45 + 3x(SI)$$

Δ4.

ΑΔΜΕ:

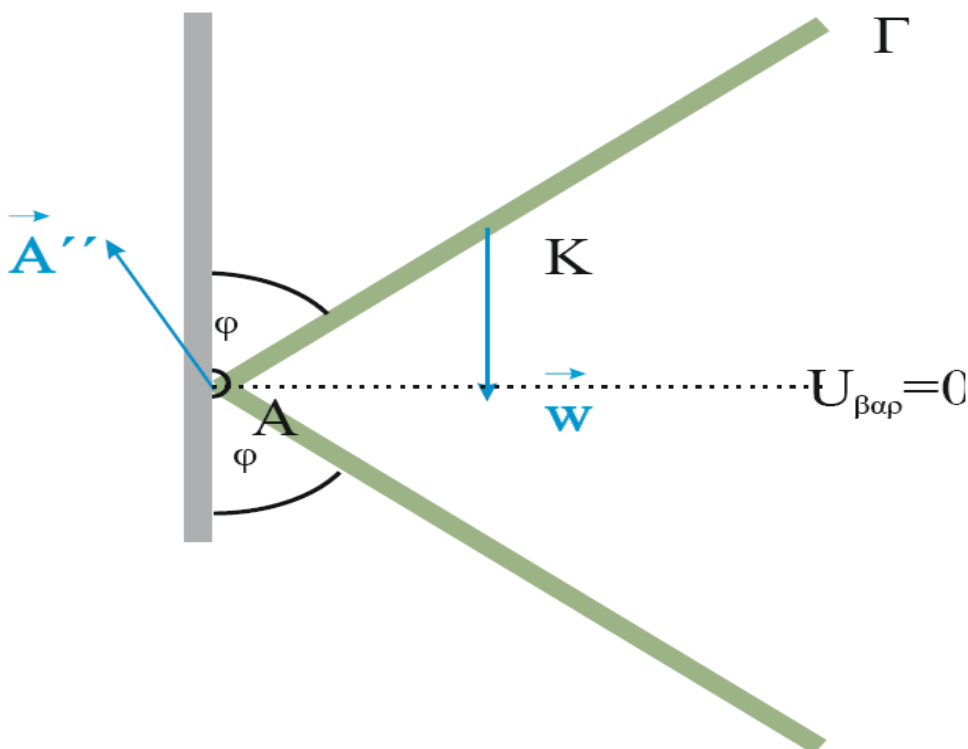
$$U_{αρλ} + K_{αρλ}^0 = U_{τελ} + K_{τελ} \Rightarrow Mg \frac{\ell}{2} \sigma \nu \phi = -Mg \frac{\ell}{2} \sigma \nu \phi + \frac{1}{2} I \omega^2$$

$$\Rightarrow Mg \ell \sigma \nu \phi = \frac{1}{6} M \ell^2 \omega^2 \Rightarrow \omega^2 = \frac{6g \sigma \nu \phi}{\ell} \Rightarrow \omega = \sqrt{\frac{6g \sigma \nu \phi}{\ell}} \quad (4)$$

Από ΘΜΚΕ: $\frac{dK}{dt} = \frac{dW_{\Sigma\tau}}{dt} = \frac{\Sigma\tau \cdot d\theta}{dt} = \Sigma\tau \cdot \omega \quad (5)$

$$\Sigma\tau_{(A)} = \cancel{\tau_{A'}}^0 + \tau_w \Rightarrow \Sigma\tau = \frac{Mgl}{2} \eta \mu \phi \quad (6)$$

$$(5) \stackrel{(4)}{\Rightarrow} \frac{dK}{dt} = \frac{Mgl}{2} \eta \mu \phi \sqrt{\frac{6g \sigma \nu \phi}{\ell}} \Rightarrow \frac{dK}{dt} = 67,2 \sqrt{6} \text{ J/s}$$

Δ5.

Από αρχή διατήρησης της στροφορμής:

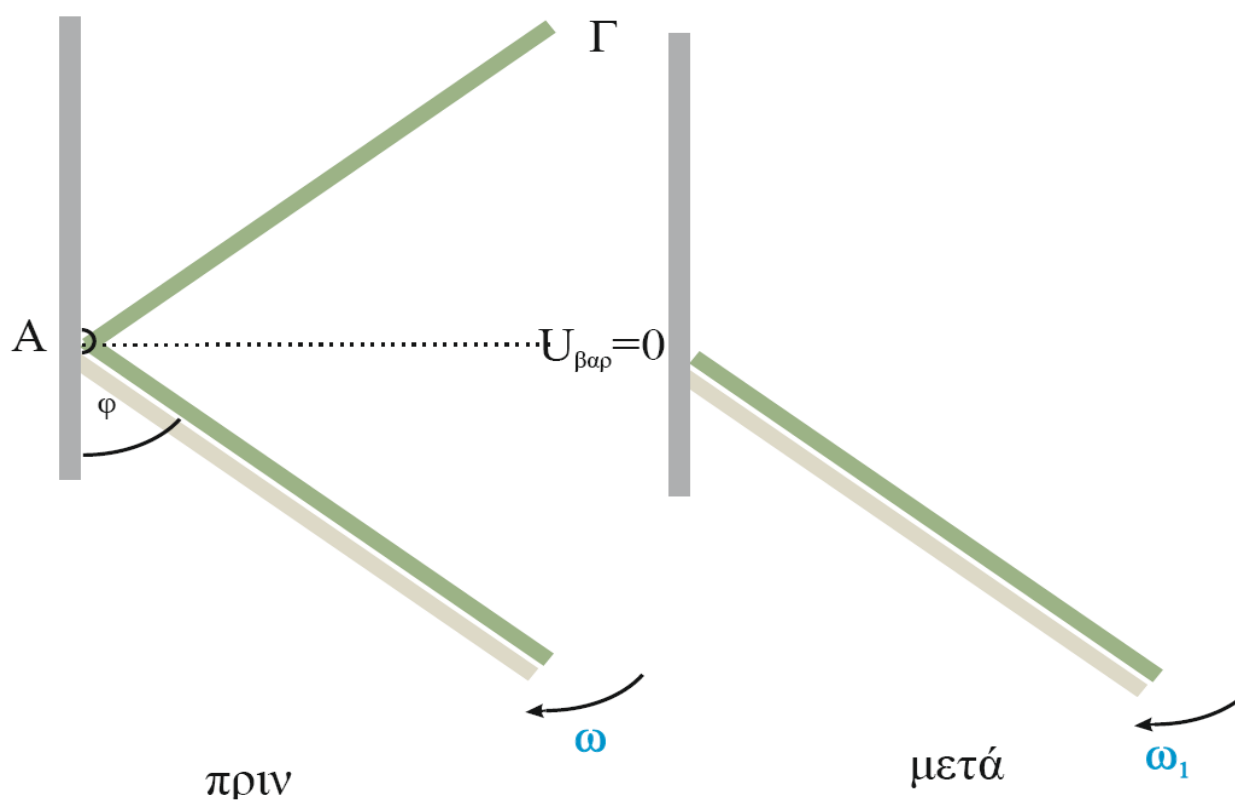
$$L_{αρλ} = L_{τελ} \Rightarrow I \cdot \omega = (I + I_1) \omega_1 \Rightarrow \omega_1 = \frac{I \omega}{I + I_1} \quad (7)$$

$$\left. \begin{array}{l} I_1 = \frac{1}{3} \cdot 3M \cdot \ell^2 = M \ell^2 \\ I = \frac{1}{3} M \ell^2 \end{array} \right\} \stackrel{(7)}{\Rightarrow} \omega_1 = \frac{\frac{1}{3} M \ell^2 \omega}{\frac{4}{3} M \ell^2} \Rightarrow \omega_1 = \frac{\omega}{4} \quad (8)$$

$$\frac{E_{απωλ}}{K_{αρχ}} = \frac{K_{αρχ} - K_{τελ}}{K_{αρχ}} = \frac{\frac{1}{2}I\omega^2 - \frac{1}{2}(I_1 + I)\omega_1^2}{\frac{1}{2}I\omega^2} =$$

$$= \frac{\frac{M\ell^2}{3}\omega^2 - \frac{4M\ell^2}{3}\omega_1^2}{\frac{M\ell^2}{3}\omega^2} = \frac{\omega^2 - 4\omega_1^2}{\omega^2} \stackrel{(8)}{\Rightarrow}$$

$$\Rightarrow \frac{E_{απωλ}}{K_{αρχ}} = \frac{\omega^2 - 4\omega_1^2}{\omega^2} = \frac{3}{4} \quad \text{ή} \quad \frac{E_{απωλ}}{K_{αρχ}} = 75\%$$

Επιμέλεια: Δ. Λεκάκης, Δ. Γεωργούλα